

יום ראשון 17/9/14 15:00

נעדר בסיכון גבוה העונה לשם יעקב, כבן 31, משכונת רמת שלמה בירושלים ניראה לאחרונה ביום שני שעבר וקיים חשש כבד לחייו.

מוקד זק"א: 1220

תשומת הלב הראשונה שלי ליעקב היתה לפני כשבע עשרה שנה. עת ישבתי עם עצמי בקו 400 בדרך לירושלים ומלפני יושב יעקב, אותו הכרתי מהשכונה. יעקב היה בחור ישיבה סטנדרטי, חשיבה מהירה, עדין הנפש, מסודר בלבשו וחן נסוך על פניו. האוטובוס היה די ריק, ועיני נפלו שוב ושוב על יעקב החמוד. משהו בו הטריד את מנוחתי, יעקב ישב שקוע בעצמו, עיניו ריכזו בתנועות מהירות, וגופו נע כל העת בחוסר נוחות. הלא לכך נוצרת, אמרתי לעצמי הנה בא מעשה לידך קח אחריות. כמעט קמתי על מנת להתיישב לידו ולתפוס אותו איזה שיחה קלילה על מנת לגלוש אתו על מה שמעיק עליו, לחזקו, לעודדו ואף לכוון אותו. אבל נרתעתי לאחורי באמרי, סתם מעשה חוצפה ויוהרה, מבין אתה בעיני עצמך והולך ליישם על אחרים. שב בשלום על מקומך ויש לך די והותר מה לעשות עם עצמך לפני שאתה "מטפל" באחרים. כך נלחמתי בעצמי משך כל הנסיעה, ונקרעתי בין תחושת המחויבות הטבעית של הקשבה, עזרה וטפיחה על השכם, לבין ביטול העצמי באמירות כמו "מי שמך", "אל תתערב בעניינים לא שלך", "בסוף עוד יבואו אליך בטענות שאתה מפטם אותו בדעותיך האישיות" ובכלל מה אתה מכניס את עצמך לצרות.

חלפו להם כשבע שנים, שלג כבד יורד בירושלים ושוב אני בפונדק אחד עם יעקב. שנינו מפלסים לעצמנו דרך בשלג, אני מאובזר כמנהג בעלי בתים חשובים, ויעקב עם חולצה לעורו, נע ונד ורועד מקור. אני מתקרב אליו והוא קופץ לאחור, אני זורק מלה טובה ומתקרב עוד והוא נסוג ותופס מרחק בטחון. הייתה לנו שיחת גישוש ראשונית והבנתי שיעקב איבד את אמונו בבני אדם, יעקב נסוג לתוך עצמו, לא רוצה להטריח אף אחד ומסתפק במועט שבמועט. עולמו של יעקב הלך והצטמצם, מעולמם של בני האדם הרגילים הוא היה מחוק מבחינתו ומקסימום קיומו שם היה כאובייקט שיש להתרחק ממנו.

כעבור כמה ימים מהמפגש השני עם יעקב ואני עדיין נסער כולי, אני פוגש את הצדיק רבי אברהם משה טאוב מבני ברק. אחרי שיח ארוך ומרתק על המצב, מפטיר לעומתי ר' אברהם משה, יעקב הוא אחד מקרבנות השיטה של ההשקפה הטהורה המונעת פתיחת מוסדות איכותיים שלא במתכון ישיבתי ואשר יתאימו למיעוט המצוי, ואשר מונעת התמקצעות גבוהה בחינוך, בפסיכולוגיה ופסיכיאטריה שבהם אין לנו את הפריבילגיה לייבא מבחוץ. ובת קול יוצאת ומכריזה: מי אתם, מה חייכם, מה אתם יודעים, מה אתם מבינים, קבלו דין באהבה וגזרו על עצמיכם שתיקה.

דמים בדמים נגעו. דמי הענווה של אדם בוגר בשנות השלושים לחייו הנרתע לגשת לעלם צעיר לסייעו לו בתחום הרגשי, נוגעים בדמי הענווה של אותו עלם שלא ידע ולא לימדו אותו, לעמוד על שלו ולדרוש את זכויותיו הבסיסיות. דמי העדר אמונה פנימית ואי קבלת העצמי, המונעים מאנשים עם יכולות, לפרוץ דרכים בחשיבה יצירתית מבלי להסתכל לצדדים, לפתור בעיות שלהם ושל סביבתם, נוגעים בדמי הנערים הנושרים מהמסגרות וחוטאים לעצמם, לאלוקים ולאדם. האם ידינו שופכים...

תשובת המשקל: התמקדות במניעה והקמת פורטל להעצמה רגשית

ההתמקדות במניעה היא ההמלצה המרכזית של 'ועדת שמיד' שהוקמה על ידי ממשלת ישראל לצמצום תופעת הנשירה מהחיים הנורמטיביים אצל בני הנוער. "תוכנית שמיד" התנתה כל פתיחת תוכנית טיפולית לילדים ונוער בסיכון, בהקצאת משאבים לפיתוח תוכניות מניעה. "כל השקעה של שקל בתוכנית מניעה חוסכת למדינה עשרות שקלים בטיפול בילדים בסיכון בגילאים מבוגרים ועוצרת הידרדרות למצבי סיכון שהחזרה מהם קשה ומורכבת"

העיסוק במניעה דורשת שימת לב ופעילות חכמה ועקבית ללא צורך בידע מקצועי רב ומלומד. בדרשת שבת תשובה של רב השכונה ברמת שלמה רבי מתתיהו דייטש הפציר בציבור להאיר פנים זה לזה "כולנו זקוקים לזה, ולמי שזקוק לזה יותר, לתת לו מנה אחת אפיים של כבוד והערכה". לדברי הרב, פעילות פשוטה וממוקדת של תשומת לב והארת פנים, יש בה כדי למנוע אחוז גבוה של קשיים ונפילות מכל סוג שהוא.

אנו חיים היום בעולם טכני וחברתי מורכב, הנמצאים בתנועה מתמדת. הם דורשים מאתנו יכולות רב תפקודיות ויוצרים לחצים רגשיים וכלכליים חדשים לבקרים. העצמה רגשית אינה לוקוסוס, היא צורך של אחד ואחת מאתנו, ולאוכלוסיה מועדת היא אוויר לנשימה. יש להניח את הצורך הזה על השולחן, ליצור את המודעת להשגתו ולהפוך את יכולת הסיוע הנפשי לזולת לנחלת הכלל.

אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יִעֲזְרוּ וְלֹאֲחִיו יֵאמֶר נֶזֶק - שינוי אמיתי בחברה יקרה כאשר יהיה שיתוף פעולה מקיף וממצה וזה יכול להתבצע רק דרך האינטרנט. נכון להיום, כאשר אדם חרדי יש לו בעיה נפשית שהוא מתמודד אתה לעצמו, למישהו ממשפחתו או מחבריו הקרובים, הגישה לידע שתוכל לסייע לו מוגבל והיכולת שלו לשוחח ולשתף לקבלת עצה והכוונה נמוכה (מבלי למעט מהאתר המדהים אקשיבה: <http://www.akshiva.co.il>). זה יכול להשתנות מהקצה אל הקצה בהקמה מאסיבית של אתרי אינטרנט גדושים בידע מכל סוג שהוא, מאמרים, מטפלים, קורסים, זכויות כלכליות, בלוגים של מטפלים ומטופלים, פורמים פתוחים וסגורים, מדור לגיוס מתנדבים ועוד ככל שיעלה על רוחם של המוני בית ישראל.

צאו לדרך...